

KAZIŪNĒS

ŽANATVĒ

DŽERVIENĒ TEKLĒ

Kaziūnē sošlavē i krūvelē pēktzuolēs, sodiejē anas i kreži ēr nunešē ož tvarta, kor kiepsuojē povēnē kopēta. Tuoks bova anuos žmuogaus Bladislouva pariedīms – kas gal sopūtē, lai krūvuo ēr pūn, pakuol pavērs i joudžemi. Anou paskou galiesi naudotē kap trāša.

Kaziūnēs žmuogos bova puotings ēr tvarkings gaspaduorios, nepavargstous darbēninks ēr tvērtā šeimuos galva. Anuo vēse toriejē klausītē, žēnuomās, ēr ana pati. Ton ana bamaž ketorēsdesimt bēndra givēnēma metu ēr darē, nuors kartās ēr lioub sojimtē zlastēs, kad ons nikumet nepamēslēj, ka ne vēsē žmuonis gal īveiktē tēik, kēik ons. Dabar, ēdama atgal i kēima, pamēslējē, kad jau pavargst – tēp ēr traukē pasiedietē ont soulalē ož darželē tuoruos, ēštēisos kuojēs, nosvarēnos ronkas, galva atriemos i truobuos sēina, ožmerkos akis, veida atstatios paskotēnems vasaras spindolems.

Kaziūnē tēka siedietē ožsēmerkos, kumet akiesē tavarava vēsuokēs spalvas, pradadont geltuono ēr bēngont lelējavo. Spalvūm luopelē keities, dēdiejē ēr mažiejē, mērgiedamē tā aiškiau, tā blonkiau. Tas margoms kartās ruodīes panašos i židontē pēiva, kartās – i mergautēnēs sēlkēnēs soknēs raštus. Aple tus sava regēnius muotrēška niekam nepasakuojē. Kažēn, ar vēsūm akis tēp ēlsas? Je ne vēsūm, dā anon dorno gal palaikītē. Vo ēr rēkala nier vēsēms tuokius niekus pasakuotē. Anā patē tēi margomā bova maluonē, giventē netrokdē, grētiau ontrēp – padiejē prasēblaškītē; sekdamā spalvūm mērgiejēma, lioub ožmērštē kuožnuos dēinuos rūpesnius.

Dēinas, dēinas... Anuos slīda grētā, ligo vondou, mosiet dēl tuo, kad nu tomsuos lig tomsuos darbūm netrūka. Kaima muotrēškas givēnemē laisvuos mēnotas nebova, tik spiek soktēis. Atsēkielē so aušro – rūpinkēs gīvuolēs, vērk posrītē vīrou ēr vākams, apgerbk nomus, puo tam posrēstē bieki i laukus, daržus, pri sēina, rogiūm ar vasaruojaus. Vakarē, nomēi grīžos, tēi patis žīgē kap ēr rītmetie. Luova pasēiki paskotēnē ēš šemīnas, kumet vēsē īr somēgēn. Gerā, je krinti i mēiga kap i vondēni, vo kartās mēigs pabieg – anon nobaida gelontēs ronkas, iskaudosi nogara ar kuoki nuors mēslēs aple negerus dēinuos notēkēmus, ar kuoks šērdi ožgavēs žuodis... Bet rēk mēgdītēis, kētēp neatlaikīsi būsēmuos dēinuos darbūm. Kuokiuoms nuors pašalēniems mintims, prēsēmēnēmams valē doutē galiesi īprastus darbus dērbdamā, kumet ronkas patēs žēna kap jodietē.

Kaziūnē bova antruoji doktie dēdēlie Daubara šeimuo. Terp sava

rodakiu sesērūm ana ēšsēskīre tou, ka toriejē žalēs akis. Maft, puondēivalis somaišē tieva akiūm mielēnoma so mamalēs rodomo ēr ēšējē tuoki nevatna spalva. Vo šēp jau bova panaši i muotina – smolki, mitri, kontrī, tiki. Nažēnē, ar ož tīkoma ēr paklosnoma, ar ož tas žalēs akis tievs anon miliejē daugiau ož kētas doktēris. Tik kou ta meilē bova paruoduoma? Kartās galvuos pagluostīmo, kartās maluonesnio balso ar žudiod, kartās pagirēmo svetimēms gērdont. Bet mergātē nikumet nesēpoikava tou prilonkomo. Nepatēka anā tieva puomiegis ēiškuotē draugū pri posbotelkēs ēr anuo nuors vēsus kamandavuotē, kartās, mergelēs sopratēmo, – sovēsam nepruotīgā. Kaziūnē daugiau glaudies pri muotinas, katra anā bova givēnēma pavīzdīs vēsa omžio. Ēš anuos paveldiejē kontrībē ēr sosētaikīma so vēsās vargās, muokiejēma soēiškuotē kuokē nuors ēšēiti vēsuos bieduos, omžēna rūpesni vēsās vākās, vēsās žmuonēmīs, vēsās gīvās sotvierēmās.

Mēslīdamā aple sava dalē, Kaziūnē jautē, ka negalietom skūstēis, kad anā īr bluogā. Kon tēn ēr šnekietē – ni ēš tuola nepalīginsi so mamalēs givēnēmo. Vīra ana gava ne pējuoka, ne slunki, bet kontrībēs anā ēr nuolaidoma reikiejē dēdēlē daug, kad givēnēma nedrustom barnē. Laimē, kad patī daug darbū muokiejē ēr greitā lioub anus nodērtbē – priprata pri tuo nu vaikistēs tarnaudamā pas svetēmus. Kap ēr kētas biednūm žmuoniūm mergātēs ni dēšimtēis metu nesolaukosi svetēmus vākus pradiejē kavuojē. Nu ketoriuolēktu jau bova posmergē, nu septīniuolēktu – merga. Gerā, kad anā pavīka papoltē pas pruotīngas gaspadēnēs, katruos ēšmuokē vēsūm muotrēšku darbūm: skanē douna keptē, mēsa sosūdītē, dešras padarītē, verptē, austē.

Vēinās metās patemē parapējēs pakraštīe pradiejē tarnistē pas stombi ūkēninka Juonēka. Žemēs ons toriejē daug, tik ana bova aplēsta. Ta žemē bova gera ēr anuo toriejē derietē vēsē pasielē, bet muolingas dērvas bova aptekosēs pēktzuoliems, tad dēdēlēs derlēs Juonēks nesēdžiaugē. Somdēnems pjūtēs lioub būtē sunki. Rogē ēr vasaruojos bova pēlnē osnūm, gauriu, šonramoniū ēr kētuokiūm „kvietku“, tad sorēštamē rogiūm piedē šiaudūm kartas telioub būtē tik posē. Alē dērvas lioub būtē platēs, tad priklotē gaspaduorios lioub nemažā – ožteka ēr šeimīnā ēšmaitintē, ēr gīvuolems, ēr torgou.

Tūs nomūs, senuovēškuo truobuo dom galās, gīvena tik soaugēn žmuonis, svēkē, dēktē, vēsēms darbams tinkamē, – abodo gaspaduorē, do sūnā baveik vaikiu omžiaus, ēr doktie, šešiuolēktus metus ožkabēnosi. Tūm nomūm dar laikies ēr jauniausis gaspaduoriaus bruolis, katros muokies Kaunē „ont agranuoma“. Ons lioub pasēruoditē tik vasara ēr par dēdliuosēs švētēs. Kaziūnē pērma karta anon pamatē tik par Vēlikas. Toriejē pripažintē pati sau, kad vaikis dailos, maluonos ēš veida ēr apsēejēma. Ož sava bruoli augomo ons bova aukštesnis. Bet nikuokiuos mēslēs aple ton, kad ana galietom tam jaunēkātīou i aki krēstē, mergātē neišlēda. Ons bova gaspaduoriaus vāks, miesta puonātīs, vo ana – somdēnie, žēnontī sava vēita. Tik vasara, kumet puonātīs Aduolis parvažiava pas bruoli ont ēlgesnē laika, mergātē pastebiejē, kad īr anuo akēmīs ganuoma. Par vakarēni mēlžēma ons vēs lioub pasētaikītē ont pēivas takūm, būk tatā netičioums. Tā pašnekīns, tā pasēsīluos vīedra paneštē.

– Narek, aš pati, – gīnies merga, bet ons neklausē.

– Žēnau, kad par dēina laukūs dērbā. Ronkas īr pavargosēs. Kas čē mon atsētēks, je bēški tamstā padiesio. Aš šēndēin sunkē nedērbau.

Džervienė Teklė. Puotuoograps nežėnuoms.
Portėgrapėjė – ėš autuorės archiva

– Kon pasakīs gaspaduorė, matīdamė, kad tamsta merguos darbus pradėdi dėrbtė. Mon ėšmetėnīs, kad slinka pasėdariau, – lioub atsėkėrtė Kaziūnė, pakielosi i anon sava žalės akis.

– Je bars, pasakīk monėi. Aš jau žėnuosio, kėp anėms paaiškintė, – juokdamuos šnekiejė jaunėkātīs.

Tėp dėina ėš dėinuos ons vės lioub maišitėis ont Kaziūnės takūm. Kartās ni nešnekėna, tik vīpsuojė akis īsmeigės. Vo kartās ėr kalba lioub pamiegintė ožvestė.

– Sakīk, mergelė, dėl kuo tava akis žalės? Ni pas vėina žmuogo tuokiūm nematīau.

– Negalio pasakītė. Kuo nežėnau, tuo nežėnau.

– Rasiet muotina ar tievs īr žaliaakis?

– Ne, tieva akis mielėnas, vo mamas rodas.

– Matīt, anoudo dėdėlė meilė spalvas somaišė, kad tau tuokės akis paduovėnuojė.

Kaziūnė, tou ėšgėrdosi, tik parauduonava ėr, kėitā sočiauposi lūpas, sproka nu vaikė. Bet tas sekiouojėms ėr šnekėnėms anon trėkdė. Vakarās, atsėgolosi kėituo luovuo, parkratėniejė galvuo tū sosėtėkėmu mėnotas. Pagava savi, kad tēi sosėtėkėmā vėrpėn anuos šėrdi. Kam gal būtė nemaluono, je matā, ka patīnk. Bet ana pruota toriejė

ožtektėnā, ka soprastom, kad nier kuo vėl-tėis ėš tuo sekiouojėma. Mergā jau ėjė dvėdešimt trėtė metā – jau ne pėimenėis omžios. Vīru draugėjės ana nikumet neėiškuojė, i nėbrės ėr gegožėnės nelakstė. Tad ėr nepasėtaikė, kad kas nuors ėš vaikiu ėiškuotom anuos prilonkoma. Rasiet dėl tuo, kad neleda niekam kabėnietėis. Rasiet, ka tarp jaunūm par daug rimta bova. Bet Adolė apsėejėms atruodė kėtuoks. Ons tik veiziejė ėr šnekėna, ni pėršta neprikėsdams. Matīt, tas ėr drumstė anuos šėrdi.

Prasėdiejė šėinapjūtė. Adolis karto so vėsās darbavuos pėivuos ėr laukūs. Kaziūnė so gaspaduoriaus doktėrė Levusė kīauras dėinas lioub pralėstė pri šėina. Vėskas bova vėsėms ont akiūm, nieks negaliejė itartė, kad Adolis so Kaziūne tor kuokius rėkalus. Nikuokiūm rėkalūm nebova, bet anoudo abodo žėnuojė, kad īr gerā vėinam kėta matītė, gėrdietė balsa, retkartės kuokio žuodio parsėmestė, paveizietė vienam i ontra, nusėšvīpsuotė pamatios. Tėi jausmā trumpėna dėinas, lėngvėna darbus. Kaziūnė, vakarās atsėgolosi lioub jaustėis laiminga. Tėp praėjė ėr rogepjūtė, ėr lėnaruovis. Vėina pavakarė, ėdama mėlžtė, Kaziūnė pasėjiemė kreži. Karvės ganies pri guojelė, Šarkėnė vadėnamo, katramė tuokemė metu laikė lioub gerā augtė grībā. Mergātė nuoriejė pagrībautė – kėik ėe troks nobiegtė lig beržūm, puo katrās nikumet netrūka rauduonėkiu. Bagrībaujint pri tūm beržūm netėkietā atsėrada Adolis. Mergātė sostuojė – bova geruokā nostebosi ėr somėšosi.

– Ruoduos, kad nedžiaugīs, Kazelė, ėe moni sotėkosi? Bet to džiauakis, dvėjuo grėtiau grību kreži pririnksiau. Aš nomėi parnešio. Tava ronkas jug viedrās ožimtas, – pajoukava vaiks.

Kaziūnė sosėzgrėba.

– Žėnuomās, gerā, kad tamsta sotėkau. Tėkrā ka vėinā vėskon paneštė būtom prėklė, – pasakė ligo niekor nieka. Tad abodo vākštioujė po beržina, kuožna karta ap-sėdžiaugdamė, kuoki daili rauduonėki radėn. Grėtā krežis bova pėlns, ėr mergātė jau taikies ėtė pri mėlžėma.

– No matā, kėp grėtā pririnkuov. Bus skani večerė. Vo dabar sostuokev. Matā, aš jau senė nuoriejau tavi vėina sotėktė. Torio tuokė duovėnelė – nuorio atėdoutė tavėi atmėnėmou.

Adolis pasėrausė švarka kėšenie ėr sogniaužtuo ronkuo kažkon ėštraukė.

– Ėštėisk i moni kairė ronka ėr ožsėmerk, – paprašė dėdėlė rimtā.

Kaziūnė ėštėisė ronka, bet neožsėmerkė. Rasiet pėrma karta nu anūm pažintėis jaunėkātīs sojiemė anuos delna i saujė ėr ont bavardė pėršta ontmuovė žėida. Kaziūnė parauduonava kap kėbėrkštės, atėtraukė ronka ėr nuoriejė žėida nomautė. Bet Adolis sogluobė anuos pėrstus ėr ronkas nebipalėda.

– Matā, Kazelė, puo nedielės aš ėšvažiousio i miesta. Graži mon bova ši vasara tievūm nomūs dėl tuo, kad radau ėe tavi. Bet ėšvažiouitė rėk, vo kas bus po metu, nieks nežėna. Kažėn, ar dar rasio tavi ėe. Kažėn, ar pats beatvažiousio...

– Negalio aš ėš tamstas priimtė tuokiuos duovėnuos, – sošnėbždiejė mergātė.

– Dėl kuo tatā? Aš tėkiejaus, kad neso kou nours nosėkaltės priš tavi. Jug tēp taikias vėsa vasara neožgautė ėr neėskaudintė. Sakīk, ar mon nepavīka?

– Pavika... – atsėdoksiejė Kaziūnė, pakeldama i Adoli sava žalės akis. Anuos bova pėlnas ašaru.

Vaikis apkabėna anon par petius ėr priglaudė pri savės.

– Matīt, nepavika. Privariau tavi lig ašaru. Je nepriimsi mona duovėnelės, tēp ėr mėslīsio vėsa gīvenėma. Ar to tuo nuori?

Mergātė jota, kad anuos šėrdės īr tuoki pėlna, ka gal ėšsuoktė ėš vėitas.

– Nanuorio... – sošnėbždiejė, kniausdamuos i vaikė pieti. – Pajimsio... ėr džiaugsius, ėr sauguosio kap prisėmėnėma. Tuokė gera žmuogaus kap tamsta aš dar nebovau sotėkosi. Diekou, – pasakė atsėtraukdama ėr paveiziedama i duovėna. Žėidelis bova siauros, ėš balta metala, so žalė akelė.

– Diekou, – pasakė dar karta, dešėnė ronko pabraukdama par sava driegnas akis.

– Vo vo, dabar daug geriau, – nosėjoukė Adolis. – Tad ar nepiksi ont monės, Kazelė, je dabar pagluostīsio tava galva?

Ėr, nelaukdams atsakīma, notraukė nu galvuos koskelė. Pelėnėne plaukā, sosoktė i kouda, ėssėskledė ont petiūm. Vaikis delnās gluostė mergātės plaukus, negaliedams atėtrauktė akiūm nu anuos ėskaitosė veida, ožmerkū akiū, tėisiuos nuoselės.

– Ak, Kazelė, Kazelė, to ėr pati nežėna, kuoki esi graži, – šnėbždiejė ons tikė, glausdams lūpas pri anuos bornuos. Kaziūnė kap

(Nukelta i 66 p.)

(Atkelta iš 65 p.)

zaibs notvėlkė. Ėsšprūdosi ėš anuo kliebė, noliekė pri karviu...

Tėi vaizdā ne vėina karta lioub ėšplauktė ėš atmintėis, ožvės dabar, kumet vākā jau bova paugėn ėr anuos rūpesnė somažiejėn. Žėideli ana taboriejė. Ons goliejė kuomuodas stalčė kertie, sokoks i apnerta nuosėni. Kol dar bova nažanuota, kelis kartus ont-sėmuovė anou ėdama i Kartėnuos atlaidus. Apsėžanėjosi pakavuojė nu vira akiūm. Jug pamatės paklaustom – kor gavā? Maloutė nenuoriejė, vo teisībės sakītė nematė rėkala. Adolė daugiau ne-matė. Pabėngosi metus pas Juonėkus, ėšgėrda, kad Kartėnuo ĩr steigamė šeimėninkiu kursā. Tad ožsėrašė i anus, mėslėdama: „Jau dvėdesimt ketvėrtė ožstuojė, matīt, seno mergo lėksio. Vo gaspadėnavėma ėšmuokosi, rasiėt, pristuosio kuokiuo klėbuonėjuo ar dvarelie. Baguotūs nomūs gaspadėnė vėsumet ĩr rėkalinga.“

Mėslėjė kap i vondėni veiziedama. Jug Kartėnuo konėgava tėkros anuos diedė – tieva bruolis Ėgnacos. Gaspadėnė ons toriejė, bet jau geruokā sosenosė. Kuo gera, pana Duomėcelė ėr pakėša prabašteliou mėslė prėjimtė Kaziūnė i klėbuonėjė. Gėrdiejosi ėš varguonėninka patiuos, kad ta mergelė muokuos kursūs, katrėi vikst špėtuolie. Matā, vėsuoms miestalė davatkuoms ožkliaua anuos pavardie – Daubaralė. Tad ar nebūsėnti ana mūsa klebuona gėmėnie. Je tėp, ėr diel oždarbė derietėis nerėks. Giventom sau pas diedė klėbuona, būtom pagalbėninkė panā Duomėcelė ėr patī daug kon ėšmuoktom, tvarkont klėbuona gaspada ėr patarnaujėnt muokītėms, vuožnėms žmuonėms. Tad vėina sobata puo pėitu Duomėcelė atsėvedė mergatė paruodītė klėbuonou. Tas atkėša ronka pabočioutė, papplešnuojė par žonda.

– Tatā būsi Pėlība doktie? Žėnau, kad ons augėn dėdėli polka. Katra ėš eilies esi ėr kou vardo?

– Eso ontruoji doktie, vardo Kazėmiera.

– No, no, gražos vards. Vadinsem tavi Kaziūnelė.

Tėp prasėdiejė anuos tarnistė klėbuonėjuo. Dabar, prisėmindama anon, Kaziūnė joukies ėš sava diedės ėr panuos Duomėcelės. Bet pėrmuoms tarnitės savaitiems nikuoks jouks nejemė. Duomėcelė pasėruodė besontī bjauriuos maduos. Kap mergatė bestuoruojies, nikāp panā negaliejė itėktė. Ana bova nebjauna, kažkumet rasiėt ėr nebjaurī, vo dabar aptokosi, aprokosi, prażėlosi. Klėbuonėjuo anuos nieks nemiliejė, vėsė prisėbėjuojė zizėma, barėma ėr skundu prabašteliou. Pana nu pėrmuos dėinuos pradiejė neapkėstė Kaziūnės jaunistės, vėkroma, spartoma, kontrībės. Kon mergatė bedėrba, vėskas bova negerā, nuors priš kelės mėnotas patī gaspadėnė anou lioub būtė pamuokiosi tėp dėrbtė. Vės lakstė pas prabaščio skūstėis, kad anuo gėmėnaitė ĩr prasta darbėninkė. Prabaščios anuos kalbūm nejemė i galva.

– Jug pati anon sosėėiškuojė, tad ėr džiaukis. Tėkriausė ba rėkala mergatė griauži? Kon bruolis pamėslīs, je anon ėš tarnistės ėšjesi? Ėk puotėru kalbietė nezizosi.

Kuožna nedieldėini pu pėiti, i katrus lioub papoltė ėr svetėmūm konėgūm, kuokiūm apilinkės dvarpuoniou ar miestalė puonu, diedė konėgs gėliuos sava jopas kėšenies lioub atrastė kelis piningus. Retkartės tēn lioub būtė pėnkė lita, kartās – do, bet daugiausė – cėntā, matīt, parapėjuonu par Mėšės somestė. Laukta atlėgėnėma ož sava darbus Kaziūnė negava, matā, dėl tuo nebova sotarta.

Vasaras pabonguo vėina švėntadėini puo pėitu ana pasėprašė

diedės, kad išlėstom aplonkītė tievus. Mažėisėms bruolems ėr sėsėrimas pas bagamazninkus nopėrka pu vėina ėlga saldaini ėr laukūm takās noskobiejė i gimtojė suoda. Nomėi atrada mamalė so smolkmė. Jauniausis bruolātis jau bova ketvėrtus metus ĩkabėnės, seseris Vėktė ėr Manelė dar mažas, dar pri nomūm, vo kėtė jau sava givėnėmus toriejė. Viresnėijė bova žanuotė, sesou Muortelė vėinuolinė, vo lėkosėijė kor kas pas žmuonis ėsėsėbarstėn. Tieva, kap ėr vėsumet švėnta vakara, nomėi nesotėka – bova ėškeliavės i sosiedus. Sava givėnėma ėr darba pas diedė aptarėnėjė so muotinelė. Daubarienė matė, kad doktie papėlniejosi, išskaistiejosi, bet kažkuo nelinksma, tad netroka sožėnuotė dėl kuo. Kaziūnė goudies, kad geriau bova pas ūkėninkus darboutėis. Kad ėr sunkė, bet žėnā, kon dėrbtė ėr kāp dėrbtė. Žėnā, kad ož sava darba gausi, kėik ĩr prižadėta. Vo ėe vės ūdėjema kuožnamė žingsnie, vės barama nežėnė ož kon, tor kėntietė panuos Duomėcelės zizėma, pamuokslus ėr pašaipas. Ar oždėrbs kon nuors metu galė – naaiško.

– Vo kas tavi tēn prirėša, vākāl? – atėtarė muotinelė. – Sosėėiškuok diedė ėr pasėšnekiek ont dvėjūm akiūm. Pasakīk, kad pabūsi lig Kaliedu, vo puo tam ėšėsi – ėiškuosi kėtuos tarnības. Pasetėrauk Kartėnuo, rasi kuokėms puonams gaspadėnės rėk. Jug daug kuo esi ėšmuokosi.

Atgal i Kartėna mergė ėšskobiejė pralinksmeijosi. Nutarė padarītė tėp, kap mamatė pamuokė. Bet tuo ana nebsospiejė. Mata, Duobėls Bladisluoos ėš Narvaišiu, jau somėtės vaikis, trėjūm dėšimtiūm solaukės, nosprėndė žanintėis. Tėrāvuos paduoriuos mergelės, kad ėr ėš biednūm, tik kad būtom darbšti ėr daili. Svarbiausė, kad būtom apveidi, kad negimtom vākā dėdėliem nuosim, kap ka bova anuo patėis gėmėnie. Je žmuogos ėiška – vėsumet rond. Suoduos davatkas lėipė novažioutė i Kartėnas bažninčė – klebuonėjės tarnaitė. Vaikis tėp ėr padarė. Kaziūnė meldies klaupkuo, neĩtardama, kad ėš šuona anon apveiz kažkuoks vīrėšks. Bladisluoos, paspuoksuojės ėš artiau, nutarė, kad ėš veida ėr stuota mergelė ĩr tinkama. Pasėtėravės aple anon daugiau, sožėnuojė, kad ĩr pasėmuokiosi gaspadėnautė, kas anam tėp pat dėdėlė tėka. Tad, sosėtėkės sosieda Kokolski, paprašė sovėstė anon so tou mergelė.

Pažintės bova paprasta ėr nesunki. Kaziūnė Bladisluoova prisėmėnė dar ėš tuo laika, kumet tarnava pas Juonėka. Kažkoriou kŭlėma talkuo pastebiejė ton vīėška – aukšta, stombi, joudbrova, vėsumet basėšvīpsontī. Anon gaspaduorios pastatė pri kolamuosės stala ož leidiejī. Merga žėnuojė, kad ton darba galiejė patėkietė tik rimtam ėr pritirosem vīrou. Ana pati toukart dėrba ont stala – karto so kėto motrėško pjaustė piedūm rīšius, pasklėsdamas nekoltus rogius, kad leidiejou būtom lėngvė anus pastumtė i kolemuosės nesrus. Žėnuomās, pri tuokė darba ons mergatės nepatiemėjė – ne tas bova galvuo. Kaziūnė tumet pamėslėjė, ka uns jau ĩr žanuots vīrs.

Bladisluoos ėr dabar dontūm neožkalbėniejė. Paklausės, kamė givėn tievā ėr kāp rastė kieli i tus nomus, paprašė:

– Rasiėt galletomi, mergelė, kėtuo sobatuo parbiegtė nomėi. Atvažiuosio so pėršlio.

Nedielės vėdorie Kaziūnė rīžuos paprašītė Duomėcelės, kad sobatuo anon ėšlėstom pas tievus.

– Dar kon ėšsėmėslīsi! Sobata ĩr darba dėina – tumet anuo ožvės daugiausė. Rėks pakajus ėšplautė ėr atlaidūm pėitams pasėruoštė. Niekor nėsi. Ontra vertos, kas tūs tava nomūs sogriova,

kad pasēnešē liektē nē šiuokio, nē tuokio laiko? – neēškēntē nepasētēravosi pana.

– Pas moni ton dēina pēršlē atvažioms. Jau īr sotarta.

Pana Duomēcelē ēš dīva i stolpa pavērtā – pradiejē žiuoptiuotē, ronkas i vēršo kēlnuotē. Ta žēnē anā bova tuoki netēkieta ēr nesoprontama, kad negaliejē rastē ni vēina žuodē tam sava nostebē-mou apsakītē.

– Pēršlē... pas tavi... tuokē sosna... pēimēnē.. Ar bēnt žēnā, kēik metu tori?

Kaziūnē, tou ēšgērdos, jouks sojiemē. Pati nosēdīvējē, kad gaspadēnēs neēšsēgonda.

– Metu torio tēik, ka jau tēkrā ka galio žanintēis. Jau dvēdešimt ketvērtē ožstuojē. Je tamsta monēs neēšlēsi, diedēs paprašīsio.

Plasteliejosi ronkuoms par šuonus, bombiedama Duomēcelē pati ēšskobiejē pas klēbuona. Tas tik nusēšaiņē ēš gaspadēnēs pasiotēmā.

– Ne vēsas muotrēškas tor davatkuoms lēktē. Jug kam nuors rēk ēr vākus augintē. Je Kaziūnē taikuos paduoros vīrs, lai ēn ož anuo. – Ēr pats nojē pasēšnekietē so mergātē.

Žēnuomās, nomēi ons Kaziūnē ēšlēda, tik prisakē, kad šliūba- vuotomēs Kartēnuo.

Pēršlības praņjē sklondē. Veselēs nekielē, tad ēr šliūba neatēdie- liuojē. Tik rekiejē palauktē, pakol ožsakā ēšēs. Nedielēs diena jau- na puora Kartēnas bažninčiuo suvēnčevuoje diedē klēbuons. Ož šliūba pajiemē 39 litus so cēntās. Vo po Vēsūm Švēntūm Kaziūnē jau bova vīra nomūs. Kraitē nu diedēs klēbuona gava do aulius bētiūm ēr sena, kērvarpu sogriaužta kuomuoda. „Če ož tava darba, Kaziūnelē“, – paskelbē diedē, ēšlīdiedams anon i vīra nomus. Pana Duomēcelē stuo viejē tīliedama, rūgštā švīpsuodama.

Kaziūnē, siediedama pri truoobuos sēinas, pati švīpteliejē, prisē- mēnosi ton dēina. Vēskas tēp senē praejēn, kad pēktoma tā senā panā jau nebjautē. Jug ton dēina, isēkēbosi i vīra paronkē, ana bova

linksma ēr laiminga. Givēnēma saldībēs negaliejē pagadintē rūgš- ta senmergēs švīpsēna.

Vo a saldē bova tēi žanatvēs metā? Vēsuoķēi... Džiaugies dvēm svēkuom, dailiuom, doktēreliem, katruos atsērada vēina puo kē- tuos. Ēr tou patio laiko jota, kad vīrs īr nekontēns... Rēk sūnaus. Baveik metus nebēiškuojē ons sava patiuos, īsētaisē mēiguotē kamaruo. Kaziūnē bējuojē tērautēis, kas īr? Negi ons dabar kaltēn anon, kad sūnaus nepagimdē? Ar neožtenk anam pruota, kad muotr- rēška tuo nepasērenk. Kon Dēivalis doud, ton ēr pagimda... Muotr- rēška sunkē atsēdoksiejē. Ne, vīrs anā neēšmetēniejē. Ana bova tūm nomūm darbeninkē, toriejē daugībē pareigūm ēr ožsējiem- mu, katrus lioub sosēgalvuotē pati arba abodo so vīro. Ēr reikiejē vēskon sospietē. Navalē bova sosērgtē, pavargtē...

Prisēmēnē siediedama aiškē ēr ton šalta žēimuos nakti, kumet tomsemē dongou baltava jauna mienesē skēltēs... Dīvu dīvā bova tas, kad anuos žmuogos atsērada šalēp luovas ēr ni žuodē nesakēs īsētaisē šalēp anuos puo patēlās. Parmēiguojē so patē kap so muotr- rēško kelis kartus, pakuol ana pasējota sunkomē. Šin karta gēmē sūnos. Kaziūnē vīlies, kad vīra elgesīs pasēkeis, kad ons bus anā meiliesnis, links miesnis, nuories so anou pasēšnekietē, pas gē- mēnēs kuoki karta novažiuoē so vēso šeimīno... Bet nieka tuo ne- bova. Ni i kuoki žmuoniūm soējēma noētē negaliejē anuo priokatītē. Lioub lonkītēis tik bodīnies ēr pagrabūs.

Tuokē pat mado Kaziūnē sosēlaukē dar dvējūm sūnūm. Tad dabar auga šeimīnuo tris bruoliokā duobēliokā – Vincos, Levuons ēr Vladoks.

– Ak, Viešpatie, – atsēdoksiejē muotrēška, mēslīdama aple sava givēnēma, – grieks būtom skūstēis tās žanatvēs metās. Jug matau, kāp vargst aplinkou sosiedēs, katrūm vīrā īr pagerou, pri darba neokatnē. Moni nu tūm biedūm to apsaugojē. Tad diekou Tau ož šin šēlta vakara ēr ramē puoēlsē valonda.

Jau laiks bova ēr karvēs mēlžtē. Tad, pakēlosi nu soulelē, nojē viedru pasējimtē...

Žemaitējē. Valuckienēs Virginējēs portēgrapējē